

1mlk .6.11.02

Kultnr 34/02

Kultur og idrett

SAKSFRAMLEGG

Deres ref.:

Vår ref.:

02/06158 /041179/02-C52

041833

Saksbehandler:

Johanne Sognnæs

Telefon:

77 60 50 15

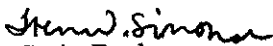
Dato:

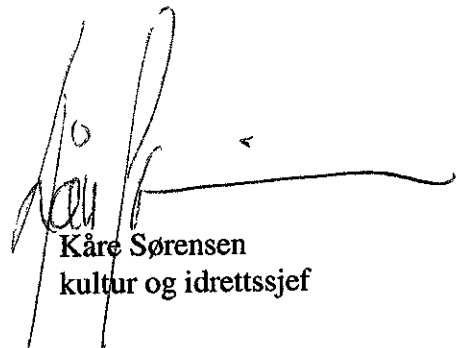
25.09.2002

KOMMUNESATSINGEN OG NY KULTURMINNEPOLITIKK

Innstilling til vedtak:

1. Tromsø kommune støtter målsettingen om å kombinere en økt innsats for kulturminnene med en styrking av lokaldemokratiet.
2. Dersom det stilles økonomiske ressurser til disposisjon, vil kommunen kunne påta seg flere og større oppgaver innenfor Plan- og bygningslovens område:
  - a. Vurdering av kulturminner fra nyere tid i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplaner. Dette innebærer at innsigelsesretten – som en prøveordning – faller bort på dette området.
  - b. Vurdering av byggesøknader i områder som er regulert til spesialområde bevaring.
3. Det nedsettes et utvalg for å sikre at kommunen administrativt og politisk blir i stand til å overta et ansvar som ovenfor nevnt.
4. Når det gjelder Lov om kulturminner, ønsker ikke Tromsø kommune overført oppgaver etter denne loven. Disse oppgavene bør fortsatt ligge i fylkeskommunen.
5. Tromsø kommune vil videre be om at staten stiller prosjektmidler til rådighet for å gjennomføre pilotprosjekter med fokus på demokrati og kulturminnevern. Det vil være naturlig å knytte dette opp mot programmet "Foregangskommune i Lokal Agenda 21", der Tromsø er med.

Stein Rudaa
rådmann

Kåre Sørensen
kultur og idrettssjef

Saksutredning:

På det nasjonale plan er det laget to større utredninger som dreier seg om kulturminnevern og oppgavefordeling. Dette er:

Saksprotokoll

Utvalg: Kulturkomitéen
Møtedato: 10.10.2002
Sak: 0034/02

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 02/06158
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: KOMMUNESATSINGEN OG NY
KULTURMINNEPOLITIKK**

Behandling:

Votering:
Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Tromsø kommune støtter målsettingen om å kombinere en økt innsats for kulturminnene med en styrking av lokaldemokratiet.
2. Dersom det stilles økonomiske ressurser til disposisjon, vil kommunen kunne påta seg flere og større oppgaver innenfor Plan- og bygningslovens område:
  - a. Vurdering av kulturminner fra nyere tid i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplaner. Dette innebærer at innsigelsesretten – som en prøveordning – faller bort på dette området.
  - b. Vurdering av byggesøknader i områder som er regulert til spesialområde bevaring.
3. Det nedsettes et utvalg for å sikre at kommunen administrativt og politisk blir i stand til å overta et ansvar som ovenfor nevnt.
4. Når det gjelder Lov om kulturminner, ønsker ikke Tromsø kommune overført oppgaver etter denne loven. Disse oppgavene bør fortsatt ligge i fylkeskommunen.
5. Tromsø kommune vil videre be om at staten stiller prosjektmidler til rådighet for å gjennomføre pilotprosjekter med fokus på demokrati og kulturminnevern. Det vil være naturlig å knytte dette opp mot programmet "Foregangskommune i Lokal Agenda 21", der Tromsø er med.

KOMMUNESATSINGEN OG NY KULTURMINNEPOLITIKK

Saksbehandler: Johanne Sognnæs
Arkivsaksnr.: 02/06158

Arkiv: C52

Saksnr.: Utvalg
0034/02 Kulturkomitéen

Møtedato
10.10.02

Innstilling til vedtak:

1. Tromsø kommune støtter målsettingen om å kombinere en økt innsats for kulturminnene med en styrking av lokaldemokratiet.
2. Dersom det stilles økonomiske ressurser til disposisjon, vil kommunen kunne påta seg flere og større oppgaver innenfor Plan- og bygningslovens område:
  - a. Vurdering av kulturminner fra nyere tid i forbindelse med utarbeiding av reguleringsplaner. Dette innebærer at innsigelsesretten – som en prøveordning – faller bort på dette området.
  - b. Vurdering av byggesøknader i områder som er regulert til spesialområde bevaring.
3. Det nedsettes et utvalg for å sikre at kommunen administrativt og politisk blir i stand til å overta et ansvar som ovenfor nevnt.
4. Når det gjelder Lov om kulturminner, ønsker ikke Tromsø kommune overført oppgaver etter denne loven. Disse oppgavene bør fortsatt ligge i fylkeskommunen.
5. Tromsø kommune vil videre be om at staten stiller prosjektmidler til rådighet for å gjennomføre pilotprosjekter med fokus på demokrati og kulturminnevern. Det vil være naturlig å knytte dette opp mot programmet "Foregangskommune i Lokal Agenda 21", der Tromsø er med.

Saksutredning:

På det nasjonale plan er det laget to større utredninger som dreier seg om kulturminnevern og oppgavefordeling. Dette er:

Stortingsmelding nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling (også omtalt som "kommunesatsingen")

NOU 2002:1 Fortid former framtid. utfordringer i en ny kulturminnepolitikk.
Innstilling utarbeidet av kulturminneutvalget, avgitt desember 2001.

Det er utarbeidet et omfattende saksmateriale som er sendt ut til høring og som også har vært diskutert på lokale møter der representanter fra departement, fylke og kommune har vært til stede. Høringsfristene er nå gått ut, men Tromsø kommune har fått anledning til å avgi en administrativ uttalelse innen utgangen av september. Resultatet fra den politiske behandlingen vil bli ettersendt.

Temaene har hittil vært behandlet separat, men departementet vil i den videre behandling samkjøre de to sakene. Planen er å legge fram en stortingsmelding våren 2003.

Følgende er sakset fra departementets begrunnelse for kommunesatsingen:

Å overføre mer ansvar og myndighet til kommunen på kulturminneområdet er en del av arbeidet med å modernisere offentlig forvaltning og styrke lokaldemokratiet. Det er også ett ledd i arbeidet med å øke innsatsen for kulturarven. For å få til en god og helhetlig forvaltning av kulturminnene, må de lokale myndighetene ta ansvaret for "sine" kulturminner, og lokalbefolkningen må bli engasjert i dette arbeidet. Målet er både å styrke miljøarbeidet, der kulturminnene er en viktig del, og å styrke lokaldemokratiet.

For at forvaltningen av kulturminnene skal kunne bli et aktivt politikkområde lokalt, må også flere delta.

En stor del av fylkeskommunens arbeid med kulturminner er rettet mot kommunal planlegging. Undersøkelser viser imidlertid at flere saker kunne vært løst tidligere eller med bedre resultat dersom partene tidligere kom i dialog og dersom kunnskapen om kulturminneverdier var lettere tilgjengelig for kommunene. Målet med kommunesatsingen må derfor være å få kulturminner og kulturmiljøspørsmål tidlig inn i den løpende kommunale plan- og byggesaksbehandlingen.

Regjeringen har som mål at:

- det årlige tapet av kulturminner skal reduseres
- vedlikeholdstilstanden skal opprettholdes på et bestemt nivå
- den geografiske, sosiale, etniske og tidsmessige bredde i varig vernete kulturminner og kulturmiljøer skal bedres, slik at svakt representerte og manglende hovedgrupper er representert med flere objekter innen 2004

Tromsø kommune har i denne uttalelsen valgt å fokusere på de deler av utredningsmaterialet som dreier seg om økt satsing på kulturminnevern og lokaldemokrati.

Fordi mye av det som omtales her er et nytt ansvarsområde for kulturkomiteen, er det lagt inn noe bakgrunnstoff om kulturminnevernet. For å lette lesingen er tekst av orienterende art skrevet med normal skrift, mens *administrasjonens vurderinger og innspill til den politiske diskusjon* er satt i kursiv.

LITT OM RAMMENE FOR KULTURMINNEVERNET

1. Lover og begreper

For vern av kulturminner er følgende lover aktuelle:

- Lov om kulturminner (kulturminneloven)
- Plan og bygningsloven

"Kulturminner" og "kulturmiljøer" er definert på følgende måte i kulturminneloven:

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet

eller sammenheng. Etter denne lov er det kulturhistorisk eller arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljøer som kan vernes.

Begrepene "verneverdig" og "bevaringsverdig" brukes om hverandre og gir i seg selv ingen beskyttelse. For at en bygning (eller et anlegg) skal sikres formelt mot riving eller vesentlige endringer, må den enten:

- fredes etter kulturminneloven
- reguleres til "spesialområde bevaring" etter plan- og bygningsloven

Fredning er et strengere og mer eksklusivt virkemiddel enn regulering til bevaring. Plan- og bygningsloven har mange av de samme virkemidlene, men i en noe "mildere" form.

Prosessene forut for frednings- og/ eller reguleringsvedtak er relativt omstendelige.

Begge lovverkene har derfor "hasteparagrafer" for å redde et kulturminne fra en akutt trusel:

- midlertidig fredning etter kulturminneloven
- bygge- og deleforbud etter plan- og bygningsloven.

Kulturminnelovens formålsparagraf lyder som følger:

Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som et vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet. Når det etter annen lov treffes vedtak som påvirker kulturminneressursene, skal det legges vekt på denne lovs formål.

Også plan- og bygningsloven inneholder ordet "vern" i sin formålsparagraf. Der heter det:

Planlegging etter loven skal (...) gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser, utbygging, samt å sikre estetiske hensyn. Gjennom planlegging og ved særskilte krav til det enkelte byggetiltak skal loven legge til rette for at arealbruk og bebyggelse blir til størst mulig gagn for den enkelte og samfunnet. (...)

Hjemmelen til å regulere til bevaring kom inn i bygningsloven av 1965 og ble forsterket i plan- og bygningsloven av 1985. I Tromsø får vi det første bevaringsområdet i sentrum i 1973. Da blir det meste av den eldre bebyggelsen mellom Storgata, Fredrik Langes gate, Grønnegata og Strandskillet regulert til spesialområde bevaring.

Den første lov om bygningsfredning kom i 1920. Først i 1942 blir de første bygningene i Tromsø fredet, det er Storgata 94 (den katolske bispegård) og 95 (Folkets hus), og Skippergata 11 og 19.

2. Myndigheter og rollefordeling

Kommunen har pr. i dag ingen myndighet etter Lov om kulturminner.

Riksantikvaren er den sentrale myndighet i forhold til kulturminneloven og den som fatter vedtak om fredning. Fylkeskommunen kan fatte vedtak om midlertidig fredning.

Vedtak etter plan- og bygningsloven fattes i hovedsak av kommunen. Kommunen har plikt til å søke samarbeid med berørte instanser og myndigheter på et tidlig tidspunkt i saksforberedelsene. Dersom kulturminneverninteressene ikke blir tilstrekkelig ivaretatt i planforslaget, har både fylkeskommunen og riksantikvaren rett til å reise innsigelse mot planen. En innsigelse medfører at kommunestyret ikke kan vedta planen og at myndigheten til å fatte vedtak flyttes opp til departementet.

En vesentlig del av ansvaret for kulturminnevernet ble for ca. 10 år siden delegert fra staten til fylkeskommunen. Dette innebar ikke bare en desentralisering og en faglig styrking av regionnivået, men også en politisering av kulturminnevernet ved at innsigelsesmyndigheten dermed ble lagt til et folkevalgt organ. De andre instansene som kan reise innsigelse er stort sett rene faginstanser (veivesenet, fylkesmannens miljøvernavdeling, Statsbygg, m.v.).

Plan- og bygningsloven er et godt verktøy for å sikre kulturminner og kan brukes til dette formål på en langt mer aktiv måte enn i dag. Dette kan skje gjennom kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner, ved utarbeiding av estetiske retningslinjer til skjønnhetsparagrafen og ved at man i byggesaksbehandlingen i større grad ser til at "historisk, arkitektonisk eller annen kulturell verdi som knytter seg til et byggverks ytre, så vidt mulig blir bevart."

DEPARTEMENTETS FORSLAG TIL ENDRINGER OG ADMINISTRASJONENS KOMMENTARER TIL DISSE

Prinsipper for fordeling av ansvar og myndighet

Departementet mener at kommunene bør ha ansvar for:

- kulturminner og kulturmiljøer av lokal interesse
- viktige deloppgaver innen forvaltningen av nasjonale og regionale interesser
- lokal forvaltning bør ta initiativ til å få vurdert om et objekt/ område har nasjonal interesse

Departementet mener at regionale myndigheter bør ha ansvar for:

- kulturminner og kulturmiljøer av regional interesse
- viktige deloppgaver innen forvaltningen av nasjonale interesser
- samordning av statlige, regionale og lokale interesser
- regional myndighet bør ta initiativ til å få vurdert om et objekt/ område har nasjonal interesse eller komme med innsigelse til kommunale planer av hensyn til nasjonale og viktige regionale interesser

Departementet mener at staten bør ha ansvar for:

- legge rammer for forvaltningen av nasjonale interesser
- forvaltningen av utvalgte kulturminner av nasjonal interesse
- kunne gripe inn når regionale og lokale myndigheter ikke ivaretar nasjonale interesser på en tilfredsstillende måte

Det kan være vanskelig å gå opp grensene mellom nasjonale, regionale og lokale interesser. Hvis trebyen Tromsø er av nasjonal interesse, hvor mange enkelthus kan man da fjerne før dette kulturminnet er redusert? Tap?

I siste instans er det de til enhver tid sittende politiske myndigheter på hvert nivå som bestemmer hva som er av interesse. Dette gjøres ved å ta i bruk – eller ikke ta i bruk – formelle virkemidler for vern og ved å tildele – eller ikke tildele – økonomisk støtte til bevaringsformål.

Styrking av lokaldemokratiet

I departementets begrunnelse for kommunesatsingen er styrking av lokaldemokratiet et sentralt argument.

Nærhet til brukerne blir gjerne betraktet som en styrke for demokratiet. At oppgaver som tidligere har vært løst på et høyere nivå i samfunnet, blir overført til et lavere, betyr ikke nødvendigvis at lokaldemokratiet styrkes. Demokrati forutsetter at det finnes alternative handlemåter og at det gis rom for å foreta bevisste valg mellom disse.

Kulturminneloven

Departementet nevner en rekke forvaltningsoppgaver som kan vurderes delegert til lavere nivå. Det vil bli gitt strenge føringer for hvordan disse oppgavene skal håndteres av kommunen ved en evt. delegasjon. Oppgavene blir i hovedsak av faglig-administrativ art. Det vil bli svært lite rom for lokale politiske vurderinger.

Kulturminneloven er først og fremst et verktøy for å sikre et nasjonalt og representativt utvalg av kulturminner for ettertiden. Den bør derfor ivaretas av nasjonale og regionale organ. Fordi Troms fylkeskommune er lokalisert i Tromsø kommune vil argumentet om nærhet til brukerne bli tilfredsstillende ivaretatt dersom myndigheten ligger i fylkeskommunen. Det er få fredete bygninger i Tromsø kommune. Det er av den grunn hensiktsmessig at disse blir behandlet på samme måte som andre fredete bygninger i fylket, noe som best ivaretas ved at ansvaret plasseres i fylkeskommunen. I tillegg kommer det faktum at Tromsø kommune selv står som eier av de aller viktigste fredete kulturminnene i kommunen – nemlig Skansen, Verdensteatret og Rådstua. Av prinsipp bør det være en viss distanse mellom forvaltningsmyndighet og eier, særlig når det gjelder vurdering av dispensasjoner.

Tromsø kommune har tidligere uttalt at kommunen har kompetanse til å overta oppgaver vedrørende kulturminner fra nyere tid. Etter nærmere vurdering, har vi imidlertid kommet til at vi ikke ønsker å prioritere dette arbeidsfeltet på nåværende tidspunkt. Årsaken til dette er svært knappe ressurser og at vi i forbindelse med den organisatoriske omstillingen kommunen er inne i, finner det viktigere å konsentrere oppmerksomheten om kulturminnevern etter plan- og bygningsloven og om LA21 arbeid. Tromsø har i forhold til byens størrelse sterke kunnskapsmiljøer med spesialkompetanse på viktige delområder innen kulturminnevernet. Tromsø kommune ønsker derfor muligheten for konsentrere oppmerksomheten – faglig og økonomisk – om pilotprosjekter av den type som er foreslått av riksantikvaren (i høringsuttalelse til NOU'en).

Plan- og bygningsloven

Et svært hett tema når det gjelder plan- og bygningsloven er spørsmålet om innsigelse.

Når det gjelder retten til å reise innsigelse mot kommunale planer, ligger denne i dag – for kulturminnevernets vedkommende - både hos fylkeskommune og riksantikvar. Departementet har ikke foreslått noen endringer på dette området. Kommunens politiske ledelse har ved en rekke anledninger hevdet at fylkeskommunen ikke bør ha denne muligheten til å opptre som overkommune, fordi det er et så sterkt inngrep i den lokale sjølråderetten.

Tidligere var det slik at alle reguleringsplaner skulle godkjennes av departementet (senere av fylkesmannen). Da denne bestemmelsen ble tatt bort, ble den erstattet med en form for sikkerhetsnett ved at bestemte instanser (ca. 20 i tallet) ble gitt myndighet til å reise innsigelse mot en plan. Innsigelse betyr at kommunen mister retten til egengodkjenning og at avgjørelsesmyndigheten flyttes opp igjen til departementet. Da man for kulturminnevernets vedkommende for ca. 10 år siden vedtok å delegere denne myndigheten fra statlig til regionalt nivå og la denne myndigheten til den politisk styrte fylkeskommunen (ikke til fylkesmannen slik man hadde gjort med miljøvernet) var begrunnelsen også den gang at man ville styrke

lokaldemokratiet. Fagmiljøene var kritiske til dette fordi man fryktet at lokale politikere ville støtte utbyggerinteressene på bekostning av verneinteressene.

Erfaringen viser at det politiske miljø i fylkeskommunen i svært mange saker har tatt stilling for verneinteressene. Dette har imidlertid ført til en uheldig polarisering der skillelinjene har gått mellom kommunen og fylkeskommunen. Kommunen har langt på vei opptrådt som "advokat" for utbyggerinteressene, mens fylkeskommunen har opptrådt som "advokat" for verneinteressene. Dette har ført til fastlåste fronter og en del uheldige løsninger. Dersom Tromsø kommune skal nå målet om å skape "helhetlige og kvalitativt gode fysiske miljøer" (ref. miljøbyprogrammet), trengs det et nytt grep om byutviklingen - både politisk og faglig. Det er nødvendig å flytte den viktige debatten om verdispørsmål og alternative modeller for byutvikling inn i kommunen og sørge for at denne debatten foregår på en åpen og inkluderende måte, der ulike grupper i samfunnet får anledning til å være med.

Å fjerne innsigelsesretten til fylkeskommunen vil være et meget dristig grep. Dersom dette gjøres uten samtidig å legge til rette for bedre analyser, utredninger og avveininger mellom vern og utbygging kan det få drastiske konsekvenser for Tromsø - både for byen og for kulturlandskapet. Klarer man derimot å skape bedre og mer innsiktsfulle prosesser forut for planvedtakene, vil det kunne føre til en spennende fornyelse av lokaldemokratiet.

Dette betyr at om man skal fjerne innsigelsesmyndigheten fra fylkeskommunen – som et prøveprosjekt - må kommunen samtidig se på nye måter å organisere kulturvernensynene inn i prosessene og inn i de politiske debattene på.

Den demokratiske medvirkningen kan styrkes på ulike måter:

- a) ved at politikere i de aktuelle utvalg deltar sterkere i de prosessene som går forut for vedtaksfasen (går i dybden)*
- b) ved at flere trekkes inn i diskusjonen av alternativer og løsninger (går i bredden)*

Forskning viser at det ligger et stort ubrukt potensiale i befolkningen. Det er mange flere som kan tenke seg å delta i politisk arbeid enn de som kan tenke seg å være medlem av et politisk parti. Ved å legge til rette for en økt deltaking fra disse gruppene, vil man også imøtekomme kommunens målsettinger om å bli en foregangskommune i Lokal Agenda 21-arbeidet som forutsetter et nært samarbeid med innbyggerne.

Kulturkomiteen oppfordres til å mene noe om dette spørsmålet!

Det er heller ikke til å komme forbi at en del av problemene i forholdet kommune-kulturvernmyndighet skyldes målkonflikter internt i kommunen: Målsettingen om økt innsats for kulturarven er for Tromsøs vedkommende i konflikt med målsettingen om fortetting i sentrum. Begge målsettingene er nedfelt i miljøbyprogrammet for Tromsø som ble vedtatt av kommunestyret i 1996:

Vern: "Sikre bevaring av bygninger, anlegg, kulturlandskap og miljøer slik at verdifulle trekk ved byens historiske identitet og egenart kommer til uttrykk i helhetlige og kvalitativt gode fysiske miljøer."

Vekst: "Sikre konsentrert byvekst, (...osv.)"

"Redusere arealbruk til utbyggings-og transportformål."

"Antall boliger i sentrum fordobles."

Politikk dreier seg om å avveie mellom ulike verdier. I et samfunn i sterk utvikling blir det viktig å sørge for at endring kan skje med minimalt tap av eksisterende verdier og med optimal tilrettelegging for at også nye verdier kan skapes.

Forvaltning av verneplaner etter plan-og bygningsloven

Når det gjelder bygninger og anlegg som allerede er regulert til spesialområde bevaring, er det fylkeskommunen som i dag har forvalteransvaret for disse områdene. Disse reguleringsplanene (verneplanene) har normalt en bestemmelse om at dersom det kommer inn søknad om endring av en vernet bygning, skal saken sendes til uttalelse hos antikvarisk myndighet (= fylkeskommunen) før vedtak fattes.

For huseierne ville det være enklere om myndigheten i slike saker var samlet på ett sted. Vi ser også at kravet til rask byggesaksbehandling stadig øker, og dersom disse spørsmålene kunne vurderes internt i kommunen ville det kunne bidra til å øke effektiviteten i saksbehandlingen. En slik løsning ville også ha den bieffekt at den ville gi en klarere rollefordeling mellom regional og kommunal myndighet.

Prosjektarbeid

NOU'en påpeker at kulturminneforvaltningen har behov for bedre dialog og inngrep med samfunnet rundt. Dette gjelder spesielt i forhold til viktige aktører som eiere, frivillige organisasjoner, lokalsamfunn, næringslivet, universiteter og høyskoler m.v.

Tromsø kommune har vedtatt å være med i programmet "Foregangskommune i Lokal Agenda 21". Kulturminnevernet er en del av det totale miljøvernet og har viktige bidrag å yte innenfor målsettingen om å fremme en mer bærekraftig utvikling.

Ved å ta utgangspunkt i det engasjement som allerede er ute blant befolkningen og redefinere det offentlige rolle slik at man toner ned formynderrollen og i stedet oppgraderer hjelperrollen, ville man kunne få større effekter ut av de offentlige ressursene ("bottom-up"-tankegang i stedet for "top-down"-tankegang). Det er ikke vanskelig å finne lokale saker der det allerede er et glødende engasjement. Dette står i fare for å brenne ut om man ikke bærer ved til ilden. Ved å støtte opp om slike initiativ – både økonomisk og på andre måter - vil man kunne utløse mye frivillig innsats som vil komme samfunnet til gode.

Kapasitet

Kommunens kapasitet på kulturvernområdet er omtalt i det vedlagte brevet til departementet. Det fremgår av denne at det pr. i dag er en betydelig underbemanning og av den grunn ikke rom for nye oppgaver innenfor nåværende ressursrammer.

Økonomiske rammer

Behovet for økonomiske ressurser dreier seg om tre områder:

1. Dersom oppgaver som nevnt ovenfor skal overføres til kommunen, vil det skape behov for økning av kommunens faste saksbehandlingskapasitet.
2. Det bør i tillegg være mulig å søke midler til prosjektrelatert arbeid for å støtte opp om et eksisterende frivillig engasjement.
3. Eierne av fredete og verneverdige bygninger trenger mer støtte for å kunne utføre vedlikeholdsarbeider på en antikvarisk tilfredsstillende måte.

Bakgrunnsmateriale for saksutredningen.

1. Styrking av det kommunale miljøvernarbeidet – ansvars- og myndighetsfordelingen mellom stat og kommune på miljøvernområdet – om fordeling av ansvar- og myndighet innenfor kulturminneforvaltningen. Udatert notat utarbeidet av departementet.
2. NOU 2002:1 Fortid former framtid. Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk. Innstilling utarbeidet av kulturminneutvalget, avgitt desember 2001.
2. Høring av NOU 2002 :1 Fortid former framtid - Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk. Udatert notat utarbeidet av departementet .

Vedlegg:

1. Adm. uttalelse til kommunesatsingen, datert 14.03.02.
2. Miljøbygrammet, vedtatt av kommunestyret 1996, hovedmål og delmål for satsingsfeltet Kulturminner og stedsforming.

Hvor vil vi?

Hovedmål		
Sikre bevaring av bygninger, anlegg, kulturlandskap og miljøer slik at verdifulle trekk ved byens historiske identitet og egenart kommer til uttrykk i helhetlige og kvalitativt gode fysiske miljøer.		
Delmål	Virkemidler	Ansvar
6.1 Bedre informasjonen, veiledningen og holdningene til bygningsvern, god arkitektur og stedsforming, slik at bevaring, synliggjøring, utvikling og bruk av kulturminnene kan skje etter en samlet dokumentasjon og plan.	Byantikvar Handlingsplan for kulturminner og god stedsforming Verneplan for sentrum	Kulturavdelinga Teknisk avd. Avd. for undervisning
6.2 Påse at byutviklingen, herunder nye bygg og anlegg tilpasses omgivelsene, gate- og bebyggelsesstrukturen og kulturminnene, og at begrepene byggeskikk og stedsforming gis konkret innhold for de forskjellige stedene.	Byantikvar Stedsanalyser "Spillet om Tromsø" Vedtekter PBL § 74 Retningslinjer	Kulturavdelinga Teknisk avd.
6.3 Påse at detaljene (reklameskilt, bymøbler m.m.) i våre omgivelser får en god utforming.	Retningslinjer Kampanjer Designprogram	Kulturavdelinga Teknisk avd.

Hva skal vi gjøre?

KULTURMINNER OG STEDSFORMING	Oppstart	Avslutning	Ansvar	Total kostnad mill. kr.	Komm. egenand. mill. kr.	Tilfredsstillers delmål nr
PROSJEKTER SOM IKKE ER SIKRET FINANSIERING						
Miljøbysenter på Skansen	1997	2000	Kultur	2.0	2.0	6.1-6.3
Byantikvar	1997	2000	Kultur	3.0	2.25	6.1-6.3
Skansen - Toldbodfjæra	1997	2000	Kultur			6.1-6.3
Formingsprogram for skilt, reklame og miljødetaljer som gjerder, farver, belysning m.m.	1998	2000	Kultur	0.08	0.08	6.3
Utarbeide vedtekter til "skjønnhetsparagrafen"	1998	2000	Kultur			6.2
Strandtorget fergeleie, utbedring/drift	1997	1998	Kultur	0.1	0.1	6.1